

„NOWY ŚWIAT” — SKON-SOLIDOWANY DNIA 4-GO PAŹDZIERNIKA 1925 Z „TELEGRAMEM-CODZIENNYM” JEST NAJPOTEŹNIEJSZYM CZYNNIKIEM W ŻYCIU POLSKIM NA WSCHODZIE.

Nowy Świat

„NOWY ŚWIAT” — CONSOLIDATED OCTOBER 4TH 1925 WITH THE „TELEGRAM-CODZIENNY” IS AN OUTSTANDING POLISH INFLUENCE IN THE TERRITORY IT DOMINATES.

No. 324. ROK XXIX. DAILY AND SUNDAY

NEW YORK SOBOTA, 20 LISTOPADA, (SATURDAY, NOVEMBER 20), 1926

Printed at Second Class Matter, March 31st, 1924, at New York Post Office, New York, N. Y. CENA 3 CENTY.

MIN. MEYSZTOWICZ USTĘPUJE

KONSERWATYŚCI DAŻĄ DO UTWORZENIA W POLSCE STRONNICTWA

Obiecują Polsce złote góry; przymilają się do Marszałka, ale nic z tego nie wychodzi

Radziwiłł paktuje z wielkim przemysłem łódzkim

WARSZAWA, 19 listopada. — (Radjogram The N. Y. Times'a). — Wrócił tu dziś książe Janusz Radziwiłł z Łodzi, przemysłowego centrum Polski, przywożąc z sobą obietnice finansowych potentatów Polski, że poprą ruch, który się zaczął 26 października na zjeździe grupy monarchistów, domagających się od Piłsudskiego, by ukoronował się na króla. Tu zaciągnęli się do szeregu monarchystycznych łódzkich baronów przemysłu bez różnicy pochodzenia i wyznania nastąpiło jednocześnie z konferencją, odbywającą się w Krakowie, na którą się zjechali obszarnicy i prawdziwa polska arystokracja w całym swym komplecie. Wśród licznych uczestników tego nowego ruchu politycznego są Niemcy, Żydzi, rzymscy katolicy i przedstawiciele wszystkich mniejszości narodowych w państwie polskim.

Po powrocie z Łodzi ks. Radziwiłł, pierwszego sekretarza stanu za okupacji niemieckiej w Polsce podczas wojny światowej, opublikowana została odezwa, obwieszczenia utworzenia się nowej partii, reprezentującej prawicę narodową, która wzywa do jednolitego frontu z innymi i wszystkich obywateli, uznających prawo własności, do przyłączenia się do ruchu na zasadzie równych praw praca i kasa pitabó (?). Autorzy odezwy zwracają się do firm amerykańskich, podkreślając, że nowa partja jest za oddaniem władzy w ręce ludzi, najlepiej nadających się do kierowania losami wszystkich warstw społecznych, a mogących zapobiec ostrym konfliktom politycznym.

Jansem jest, że nowa partja ma nadzieję odegrać główną rolę w nowych wyborach, kiedykolwiek zostaną one ogłoszone w dekrete rządowym, ale członkowie tej grupy, łącząc z sekretarzem nową partję, który naszkicował plan organizacyjny, twierdzą, że ruch ten powstał pod wpływem jednego z najświetniejszych pomyśleń Marszałka Piłsudskiego, który chce połączyć wszystkich polskich intelektualistów (?). Dla stworzenia tamy przeciw szkodliwym ruchom politycznym i oświadcza-

ją otwarcie, że mają nadzieję stworzenia w Polsce monarchii elekcyjnej z Marszałkiem Piłsudskim jako pierwszym królem (?). Mówią jednak, że nie odpowiadają to bynajmniej zamiarom Marszałka, który wolał pozostać w cieniu i stamtąd wpływać na umysłowość zbiorową mas ludowych w kierunku wzmożenia lojalności powozachnej dla rządu.

Wynikiem zespolenia się różnych narodowości w nowym stronnictwie ma być to, jak zapewnia jeden z jego członków, że arystokracja, finansiska i obszarnicy nie będą brkali swych rąk (?). Zwykła polityka, ale pozostając członkami, utworzą coś w rodzaju klikki przybocznej Marszałka Piłsudskiego, któremu wszyscy są oddani. W ten sposób formuje się klasa rządząca na zasadzie samej jej tylko „przynależności partyjnej” (?), ale w razie gdyby powstała monarchia elekcyjna, stronnictwo utworzyłoby bez kwestji dwór królewski.

Inteligencja socjalistyczna w Polsce jest zalepkowana tym zjazdem magnaterji polskiej, budzącym obawy zaprowadzenia w kraju rządów klasowych.

Po za ks. Radziwiłłem, najwibitniejszymi działaczami w nowym stronnictwie są: były namiestnik Galicji, Michał Bobrzyński, były prezydent parlamentu austriackiego, Abrahamowicz; były premier polski za czasów okupacji niemieckiej, Steczkowski. Książe Radziwiłł za pobytu swego w Łodzi mieszkał w pałacu króla bawehlanego, Poznańskiego. Wśród tych, co witali go entuzjastycznie, był m. j. Alfred Biedermann, Niemiec, młody po polsku kłamanym językiem. Strohmań, też Niemiec i jeden z potentatów żelaznicy i tkałkiewego przemysłu. Ksiądz podszedł towarzyszyć w tej podróży do Krakowa Krakowskiego Uniwersytetu, Krzyżanowski, Przewaga czynników niemieckich w tej entencie Piłsudskiego (?). Niemców naturalizowanych zresztą, uważano jest za giest zbrojony w stronę Zachodu wobec oziębienia stosunków z Rosją.

BERNARD SHAW ZRZEKŁ SIĘ NAGRODY PIENIĘŻNEJ

NOWY LAUREAT NOBLA ZRZEKA SIĘ PRYZNANYCH MU 60 TYSIĘCY DOLARÓW NA RZECZ SZWEDZKO-ANGIELSKICH INSTYTUCYJ KULTURALNYCH

Sędziwy dramaturg i publicysta „pieniędzy ma dość a i sławę więcej, niż trzeba”

LONDYN, 19 listopada. — George Bernard Shaw odmówił przyjęcia pieniężnej nagrody Nobla w sumie 60 tys. dolarów, jaką mu przyznała za działalność literacką Szwedzka Akademia Królowecka, dysponująca obywatelstwem Nobla. W liście, przesłanym akademii przez posła szwedzkiego, laureat zazna-

nił, że nieopuszczającym go nigdy humorem, że dumny jest z zaszczytu, jaki go spotkał, ale pieniężną nagrodę uważa za pasorkowy zrucony pływakowi, który już — dopłynął do brzegu. Otrzymał nagrodę Shaw postanowił przeznaczyć w porozumieniu z akademją szwedzką na bliższe zapoznanie szwedzkiego społeczeństwa z literaturą angielską i angielskiego — ze szwedzką.

Umierająca hodowczyni świń przyniesiona na marach do sali sądowej, senna jako świadek, że trzęsienego wieczoru widziała pastora Hall i jej trzech kuzynów w pobliżu miejsca zbrodni. — Cyfra 1. oznacza pielęgniarkę; 2. hodowczynię świń; 3. Dr. Snydera; 4. Willie Stevensa; 6. pastora Hall; 6. Henryka Stevensa.

Zbrodnia pod dziką jabłonią

ZABÓJCZE ZEZNANIA UMIERAJĄCEJ

Gibson ze swego „łoża śmierci” w sali sądowej poznaje się oskarżonych ludzi, których widziała w De Russey's Lane w noc morderstwa.

O godz. 11:20 do sali sądowej wnoszą chorą Janę Gibson, jak (Gibson imituje te jęki — niskim, wrzycącym głosem — zniekształconym głosem: Oh, oh, my! Oh, my!) przeżył w procesie i to cwikiem, który „przeżył” może za jednym zamachem — wszystkich oskarżonych.

Gibson powiedziano, że ma raka i że musi umrzeć niedługo, sama więc się zdecydowała się na tę męczącą deportację na noszach ze szpitala do sądu, by na łożu śmierci złożyć zeznania pod przysięgą.

Simpson wie ze okoliczności, towarzysząc składaniu tych zeznań tak niezwykle i wyjątkowo, podnosząc ich prawdziwość w opinii przysięgłych, wyrażając więcej bije na to że przysięgli mają przed sobą świadka, który „nie może kłamać”. Trooperzy torują drogę noszom, dźwiganym przez kapitana policji i posterunkowego. Twarz umierającej odkryta przcierścieradem i dopiero w chwili przenoszenia jej z nosza do łóżka, przygotowanego dla niej w sali — ponura wymierzowana twarz świadka staje się widoczna. Moment ten elektryzował całą salę. Gibson składa przysięgę i zaczyna odpowiadać na pytania oskarżyciela głosem śmiertelnie zmurniałym.

W miarę odpowiadania głos chory moczniej się staje, a chwilami brzmii w nim irytacja. Stenograf powtarza jej słowa, bo przysięgli nie chcieli zbliżyć się do łóżka chorej. W sali sześciu „jakże się ona męczy! A może umrze zaraz!”

Senator Simpson siedzi przy chorej i wpatruje się w nią swym przenikliwym wzrokiem.

— Słyszałam — mówi Gibson — głos kobiety mówiącej; oddaj mi te listy i głos mężczyzny, który odpowiedział przedstawicielom. Później odgłos wrzasku, później

szczyki oddech. później strzał i jęk (Gibson imituje te jęki — niskim, wrzycącym głosem — zniekształconym głosem: Oh, oh, my! Oh, my!) przeżył w procesie i to cwikiem, który „przeżył” może za jednym zamachem — wszystkich oskarżonych.

Gibson powiedziano, że ma raka i że musi umrzeć niedługo, sama więc się zdecydowała się na tę męczącą deportację na noszach ze szpitala do sądu, by na łożu śmierci złożyć zeznania pod przysięgą.

Simpson wie ze okoliczności, towarzysząc składaniu tych zeznań tak niezwykle i wyjątkowo, podnosząc ich prawdziwość w opinii przysięgłych, wyrażając więcej bije na to że przysięgli mają przed sobą świadka, który „nie może kłamać”. Trooperzy torują drogę noszom, dźwiganym przez kapitana policji i posterunkowego. Twarz umierającej odkryta przcierścieradem i dopiero w chwili przenoszenia jej z nosza do łóżka, przygotowanego dla niej w sali — ponura wymierzowana twarz świadka staje się widoczna. Moment ten elektryzował całą salę. Gibson składa przysięgę i zaczyna odpowiadać na pytania oskarżyciela głosem śmiertelnie zmurniałym.

W miarę odpowiadania głos chory moczniej się staje, a chwilami brzmii w nim irytacja. Stenograf powtarza jej słowa, bo przysięgli nie chcieli zbliżyć się do łóżka chorej. W sali sześciu „jakże się ona męczy! A może umrze zaraz!”

Senator Simpson siedzi przy chorej i wpatruje się w nią swym przenikliwym wzrokiem.

— Słyszałam — mówi Gibson — głos kobiety mówiącej; oddaj mi te listy i głos mężczyzny, który odpowiedział przedstawicielom. Później odgłos wrzasku, później

— Tak — mówi Gibson. Twarz pastora robi wrześnie maski z gipsu, Willie przymru za leknie oczy za wielkimi okularami i nerwowe bębni palcami po stole. Oczy Henry Stevena są błyszczą, jak w delirium. Przy sięgłi dość apatycznie przysięgają się i oskarżonym „oskarżając”. Oskarżeni odzyskują nieco otuchy, gdy Gibson, przyrzucający się fotografii De Martiniego, mówi że człowiek który chciał ją zmusić do milczenia znacznie „starej wyjadał”. Pani Hall uśmiecha się nawet lekceważąco.

— Trzy wystrzały — tłumaczy Simpson. (Ciąg dalszy na str. 6-7)

OTWARCIE OBRAD W SEJMIE

Min. Czechowicz stwierdza naprawę stosunków finansowych i z optymizmem mówi o najbliższej przyszłości.

W sobotę otwarta została Jelenia sesja sejmowa przez Prezydenta Rzeczypospolitej. Tegoroczna rozspoczęła się obrady po południu. Minister skarbu Czechowicz zwał sprawę z sytuacji finansowej w państwie, poczem nastąpiło pierwsze czytanie preliminarza budżetowego na rok 1927 — 1928. Minister Czechowicz nadmieniał, że budżet na rok przyszły przewiduje znacznie mniejsze wydatki, niż poprzednie, gdy się weźmie pod uwagę niższy kurs złotego i odpowiednią redukcję jego wartości (nabywecej). Znaczące oszczędności osiągnięte zostały w drodze zmniejszenia kosztów urzędniczych państwowych o 5.600 funkcyjnarjusz. Budżet został zbilansowany w zupełności. W prze-mówieniu swem, utrzymanem w bardzo umiarkowanym tonie, minister cytował kilkadziesiąt raport komisji prof. Kemmerna i ekspertów, którzy badali finansową sytuację w Polsce. Do loch rząd zastępuje się w najbliższej przyszłości, w orga-

nizując zgodnie z temi zalecaniami monopole państwowe, a przedewszystkiem monopoli tylnowj.

Nadwyżka dochodów nad rozchodami, osiągnięta w ciągu czterech ostatnich miesięcy, równa się 62 milionom złotych, które rozłoży na wyrównanie deficytu z poprzednich miesięcy. Narod — twierdził minister — zdaje sobie sprawę z konieczności stosowania wypróbowanych metod, które pozwoli osiągnąć i utrzymać normalne warunki finansowe. Rząd ze swej strony rozumie konieczność utrzymania kapitałów z zagranicy, a nie niebezpieczeństwo przytoczek za granicznych na niedogodnych warunkach. Dopiero po zbilansowaniu budżetu, po ustaleniu kursu złotego, gdy kredytory zagraniczni będą mieli pewność, że Polska ma pewny i sposób plan użytkowania w sferach produkcyjnych pożyczek inwestycyjnych, wtedy tylko będzie można podjąć starania, celem uzyskania pożyczek na dogodniejszych warunkach, niż dotąd, warunkach

RADJOGRAM DO NOWEGO ŚWIATA

WARSZAWA, 19 listopada, 5 popołudniu. — Krąży pogłoski, że minister Meysztowicz astąpi, by razem z Radziwiłłem organizować konserwatywny obóz. Teke ministra sprawiedliwości objąłby Lednicki.

Echa wyborów komunalnych na Śląsku

TYLKO PO MIASTACH I TO NIE WSZĘDZIE SZOWINIZM NIEMIECKI ZATRUFIŁ NAD POLSKIM PARTYJNICWEM

Wogóle jednak Ślązacy dowiedli na wyborach, że żadna siła nie oderwie ich od polskiej macierzy

WASHINGTON, 19 listopada. — W Poesławie Polskiem w Washingtonie otrzymano następującą depeszę Polskiej Agencji Telegraficznej. W wyborach komunalnych na G. Śląsku liczba głosów zrzuconych na polskich kandydatów wynos 228 tysięcy, na niemieckich — 169 tysięcy. Polacy Złobili ogółem 3165 miejsc w samorządach wiejskich i miejskich, Niemcy — 955. Poprzednie dane o wynikach wyborów pochodzący z Berlina i dotyczyły tylko wyborów miejskich, w których Niemcom udało się uzyskać większość. To ostatnie objaśnia się tem, że Niemcy ławą sili do urn wyborczych, podczas gdy polscy wyborcy głosowali na wiele list partyjnych, skutkiem czego głosy polskie się rozłożyły. Nie należy również za-

pominać i to, że wielki przemysł na Śląsku jest w rękach firm niemieckich, wywierających podczas wyborów mocną presję na swych pracowników-Polaków. Polskie głosy, podzielone na liczne partje polityczne, co ułatwilo zwycięstwo niektórym kandydatom niemieckim, — świadczą dobitnie, że polska ludność na Górnym Śląsku jest ściśle zespolona politycznie z ludnością całej Polski. Polacy, godując, mieli na widoku jedynie swe sympatie partyjne, podczas gdy wyborcy niemieccy kierowali się względami mocno podkreślonego mniejszościowego nacjonalizmu. Jednocześnie odbywały się wybory do izb robotniczych w niemieckiej części G. Śląska. Na wyborach tych polscy kandydaci otrzymali przeszło połowę głosów w Strzelcu i Opolu.

KOMITET WYK. P. P. S. PRZYJĄŁ REZYGNACJĘ MORACZEWSKIEGO

Moraczewski jest zdania, że obecnie dobrobyt klasy pracującej jest na dobrej drodze.

(Specjalna korespondencja „Nowego Świata”).

TOURNEE KRÓLOWEJ MARJI SKOŃCZONE

Król Ferdynand, ciężko chory, przyniósł małżonkę do powrotu

Z pociągów królowej rumuńskiej w Louville, 19 listopada. — Na wiadomość o chorobie mł. królowa Marja postanowiła przerwać swą podróż po Stanach Zjednoczonych i udaje się wprost do New Yorku bez zatrzymywania się w miastach, w których, według programu, czekały ją przyjęcia i bankiety. Pociąg królowej przybędzie do Jersey City jutro, w sobotę, o 9-jej rano. Przed udaniem się w drogę powrotną przez ocean na okręcie Berengaria, królowa spędzi kilka dni w dobrach Charles E. Mitchell'a w Tuxedo, gdzie udzieliła audiencji kilku blizszym znajomym. Wiadomości o chorobie królowy rumuńskiej są sprzeczne. Według jednej dygnacji, król chory jest na raka, według innej — na owrozdzenie kieszek, które już dawniej przechodził, a które teraz znowu przybrały formę ostrejszą, ale, zdaniem lekarzy, uleczalna.

Warszawa, 19 listopada. — Centralny Komitet Wykonawczy Polskiej Partji Socjalistycznej, po długich debatach przyjął do wiadomości złożenie wszystkich mandatów part. przez ministra robót publicznych Jędrzeja Moraczewskiego, zawiązując go w czynności członka partji. Ostatnie jednak decyzję przekazał CRW. Radzie Naczelnej P.P.S.

Nieopuszczalnym list Moraczewskiego podobno motywuje decyzję ustąpienia z partji tem że przy obecnym rządzie rozwój gospodarczy Polski, a temsamem i dobrobyt klasy pracującej, jest na dobrej drodze.

Komisja budżetowa w Sejmie przystąpiła do rozpatrzenia rządowego preliminarza

WARSZAWA. (P.A.T). — Sejm na pierwszym czytaniu preliminarza budżetowego o rok 1927-1928, odesłał takowy do Komisji Budżetowej.

BÓSTWA ŻYWIENIE KRWIĄ NIEWOLNIKÓW

BANGON, 19 listopada. — Dowiedziawszy się, że w okręgu Nagas znowu czynione są przygotowania do wielkich uroczystości religijnych, połączonech ze składaniem bóstwom kwercy ofiar w ludziach, Sir Spencer Butler, wicekrólka angielski Burmy, wystąpił z oddziałem wojskowym do Putao, by przywrócić kres dzikim praktykom religijnym krajowemu. Butler przemawiano został gubernatorem Burmy przed trenem la-ry i oddał prowadzić swym emercjonalną walkę z niewolnictwem i religijnymi zabobonami.

WZROŚŁ ZAPAS WALUT ZAGRANICZNYCH W BANKU POLSKIM

Rezerwy Banku Polskiego w walutach zagranicznych w ciągu ostatnich dni dziesięciu wrosły o 7.600.000 złotych netto. Ogólna suma złotego pokrycia wynosi obecnie 259 milionów złotych, podczas gdy suma banknotów, znajdujących się w obiegu, równa się 549 milionom.

WINCENTY BLASCO IBANEZ

POWIEŚĆ

Czterech Jeźdźców Apokalipsy

(Ciąg dalszy)

Revolucja i jej spadkobiercy socjaliści, pokładają szczerze w natychmiastowych rzeczywistościach ziemi, podobnie jak starożytni; i czynią jej uczestnikami wszystkich ludzi, podobnie jak chrześcijanie.

— Gdzie jest chrześcijanin obecnych Niemiec? Więcej jest ducha chrześcijańskiego w socjalizmie fińskiej Republiki francuskiej, opiekunki słabych, niż w religijności Junkrów, konserwatyistów. Niemcy sfałszykowały sobie Boga na podobieństwo swoje i, gdy wierzą, że go wielbią, wielbią tylko własny wizerunek. Bóg niemiecki jest odbiciem niemieckiego Państwa, które uważa wojnę jako pierwszy obowiązek narodu i najsłabsze jest z jego zadań! Inne ludy chrześcijańskie, gdy są zmuszone wojować, czują sprzecznicość, jaka istnieje pomiędzy ich postępowaniem a Ewangelią, i usprawiedliwiają się okrutną koniecznością obrony. Niemcy twierdzą, że wojna jest miłą Bogu. Znamy kazania niemieckie, dowodzące, że Jezus był stronnikiem militarnym.

Pycha germańska, przekonywała, że ta rasa jest przeznaczona opatrunkowo do panowania nad światem, jednoczy protestantów, katolików i żydów.

Na szczycie ich dogmatycznych różnic stoi Bóg Państwa, który jest niemiecki; Bóg wojenny, którego Wilhelm nazywa teraz „mój czcigodny sprzymierzeniec”. Religie będą zawsze dążyły do powszechności. Ich celem jest wprowadzić ludzi w stosunki z Bogiem i podtrzymać stosunki pomiędzy wszystkimi ludźmi. Prusy cofnęły się do barbarzyństwa, stwarzając na swój osobisty użytek drugiego Jehowę, bóstwo wrogie większej części rodzaju ludzkiego, które uważa uroszczenia i ambicje narodu niemieckiego za swoje własne.

Tu Czernom wytłumaczył na swój sposób powstanie tego Boga germańskiego, który jest ambitny, okrutny i mściwy. Niemcy byli chrześcijanami wczorajszego dnia. Ich chrześcijaństwo dawało się dopiero od sześciu wieków, nie więcej, podczas, gdy chrześcijaństwo innych narodów Europy miało za sobą dziesięć, piętnaście i osiemnaście stuleci. Gdy się skończyły krucjaty, Prusacy żyli jeszcze w pogaństwie. Pycha rasowa, pchając ich do wojny wkręcała zmarłe bóstwa. Na podobieństwo starożytnego, germańskiego Boga, który był wodzem militarnym. Niemcy czcili Boga Ewangelię z lancą i puklerzem.

— Chrześcijaństwem Berlina nosi kaak i buty do konnej jazdy. W danej chwili Bóg wodzi się zmobilizowanym podobnie jak każdy Franz, Fritz i Otto, by karał wrogów wybranego narodu. Nie to nie znaczy, że przykazał: „Nie będziesz zabijał” i że syn jego mówił na ziemi: „Błogosławieni pokój czyniący”. Chrześcijaństwem podług kapłanów niemieckich wszystkich wyznań może tylko wpływać na udoskonalenie osobiste ludzi, ale nie powinni wtrącać się w życie Państwa. Bóg państwa pruskiego jest „starym Bogiem niemieckim” spadkobiercą dziejkiej mitologii germańskiej, mieszaną bóstw ląkających wojny.

I w ciszy alei Rosjanin jał wspominać czerwone postacie nieubłaganych bóstw. Zbudził się tej nocy, usłyszawszy luby ich uszom szcęk broni i uczuwszy błogi dla ich ponownia, ostry zapach krwi. Ten brutalny bóg o malej głowie, przeży muskuły i chwytą za młot, którym miądzy miasta. Wotan ostrzy kopję, która ma za grot błyskawicę a za drzewce piorun. Odin, ów jednokci, obliżuje się łakomie na szczycie swojej góry, oczekując zmarłych wojowników, których stopy nagromadzą się dokoła jego tronu. Roztoczane Walkirii, dziewczę spotalnie i cuchnące wydzielinami z pachwin, zaczynają galopować z chmury na chmurę, podniecając wrzaskiem mężczyzną, aby im dostawali trupów, zwieszających się jak sakwy z zadów ich skrzydlatych rumaków.

— Religijność germańska — ciągnął dalej Rosjanin, — jest przeziębieniem chrześcijaństwa. Dla niej ludzie nie są równi przed obli-

czem Boga. On uznaje tylko silnych i dopomaga im swoim wpływem, by się wzięli na wszystko. Ci, którzy się urodzą słabymi, muszą poddać się lub zniknąć. Narody również nie są równe: dzieła są na narody przewodniczące i narody upośledzone, których przeznaczeniem jest ulec i dać się zawiązać tamtym. Nie potrzeba chyba dodawać, że wielkim, przewodniczącym narodem są Niemcy.

Argensola przerwał mu. Pycha niemiecka nie opierała się wyłącznie na swoim Bogu; odwoływała się również do nauki.

— Znam to — przerwał Rosjanin, nie dając mu dokończyć. — Determinizm, niemożliwość, wybór, walka o byt. Niemcy tak dumnie swoją wirtuość, budują na cudzym gruncie swoje intelektualne pomniki, zapożyczając od cudzoziemców materiał cementujący, ilekroć wznoszą nowe dzieła. Francuz i Anglik, Gobineau i Chamberlain dostarczyli im argumentów do obrony wyższości ich rasy. Z okrucich pozostałych po Darwinie i Spencerze ich stary Haecel ulepił im „monizm”, doktrynę, która zastosowana do polityki uświęca naukowo pychę niemiecką i przynajmniej im prawo do panowania nad światem, gdyż są najprawdopodobniej.

— Nie, po tysiące razy nie — ciągnął dalej z mocą, po krótkim milczeniu. — Wszystko to, co się tyczy walki o byt z całym orszakiem towarzyszących jej okrucieństw, musi być prawdą dla gatunków niższych, ale nie może być prawdą dla ludzi. Jesteśmy istotami rozumnymi i postępowymi i musimy wywyższyć się z fatalności środowiska, przystosowując go wedle naszej woli. Zwierzę nie zna prawa, sprawiedliwości, współczucia, żyje jako niewolnik swych niemych instynktów. My myślimy, a myśl to znaczy wolność. Silny, aby nim być, nie potrzebuje okazywać się okrutnym; jest jeszcze większym, gdy nie nadużywa swej siły i jest dobrym. Wszyscy mają prawo do życia, skoro się urodzili, i w taki sam sposób, jak istnieją wielcy i mali, pyszni i pokorni; piękni i upośledzeni, muszą żyć i narodzić wielkie i małe; stare i młode. Celem naszego życia nie jest walka, nie jest mordowanie, bo zkołei zamordują nas, poczem padnie trupem nasz morderca. Ludy cywilizowane, aby dążyć wspólną drogą, muszą przyjąć drogę Europy południowej, uszczuplając ją jako najspokojniejszą i najłagodniejszą koncepcję życia.

Okrutny uśmiech zaigrał na wargach Rosjanina.

— Ale istnieje die Kultur, którą Germania chcą nam narzucić i która jest wręcz przeciwieństwem cywilizacji. Cywilizacja, to znaczy wytwórczość umysłowa, poszanowanie bliźniego, tolerancja cudzych poglądów, słodycz obyczajów. Die Kultur to działalność Państwa, które organizuje i przyswaja sobie jednostki i społeczeństwa, aby służyły jego posłannictwu. A to posłannictwo polega głównie na wywyższeniu się nad inne Państwa, by je zgnieść swoją wielkością, albo co na jedno wychodzi, swoją pychą, zaciekłością i przemocą.

Doszli do placu Gwiazdy. Łuk triumfalny dźwigał się w uwiecznioną przestrzeń swą ciemną masą. Aleje kreśliły we wszystkich kierunkach podwójne linie świateł. Latarnie, okrażające pomnik, oświetlały jego olbrzymie podstawy i stopy rzeźbionych figur. Wyżej skupiały się cienie, nadając jasnemu pomnikowi czarną zwartość hebanu.

Trzej mężczyźni przeszli plac i Łuk. Znaleźli się pod sklepieniem, powtarzającym echa ich kroków, wyolbrzymiając je. Powiew nocny, wliżując się do wnętrza budowy, nabierał surowości zimowego tchnienia. Ostre an-guly sklepienia bodły swemi śpiczastymi sylwetami ciemny błękit przestrzeni. Instynktownie wszyscy trzej odwrócili głowy, by spojrzeć na Pola Elizejskie, które zostawiali za sobą.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Z BROOKLYNA

DZISIAJ OSTATNI DZIEŃ BAZARU NA STRAJKUJĄCYCH TKACZY

- 1) Występ plicet strajkowych w maskach gazowych.
- 2) Spiew chóru Dzwon Zygmunta.
- 3) Tańce cygańskie panny Borrowskiej z Newarku.
- 4) Spiew solowy znanej brooklyńskiej śpiewaczki.
- 5) Tańce przy muzyce prof. Zimnoch z New Yorku.

Każdy świadomy Polak i Polka powinni pomóc braciom naszym walczącym o lepszy byt w Passaic przez przybycie na ten Bazar.

Komitet programu:
F. Popławski,
W. Radwański,
J. Piotrowski.

BAZAR NA STRAJKUJĄCYCH TKACZY W BROOKLYNIE

Pierwszy dzień Bazaru na rzecz strajkujących tkaczy w Passaic nie zapełnił sali Domu Narodowego tak, jak należało być się spodziewać. Powszedni dzień, no i ulewa zatrzymała wielu obywateli w domach. Lec, kto zna Połonę z Greenpoint, ten anł chwili nie będzie wątpił w powodzenie Bazaru. Demokratyczny obywatel tej dzielnicy nie zawiodą strajkujących tkaczy w Passaic, wiedząc, jakż znaczenie ma dla ogółu zwycięstwo robotników. I w ostatnich dwóch dniach Bazaru wielka sala Domu Narodowego na Driggs Ave. będzie naprawdę za ciasną, a fantów stanowczo zabraknie. Salsa została odświętnie przybrana kioskami polskich towarzyszów.

walce o lepszy byt. Poczem wystąpiła placówka strajkierów i przemawiał przedstawiciel tow. Solarz, który powiedział, że strajkujący są zdecydowani walczyć do ostatka i że tylko jedno może zachwiać dotąd jednolity front robotników: głód — groźny ich dzieciom — wówczas ręce matkom opadną — „oś Was zaley towarzysze?” — mówił tow. Solarz; „aby strajk był wygrany. Jeśli dzieci nasze nie będą cierpiały głodu — my starsi wytrwamy do końca”.

Następnie przemawiał redaktor „Nowego Świata” Yolles — który w krótkiej i dobitnej przemowie określił znaczenie Bazaru,

NA JESIEŃ

Najlepiej kupować ubrania i palta dla mężczyzn i chłopców w sklepie

A. Goldsteina
1138 Manhattan Av.
rog Box Street
NOON-TW-FA-LE-TA-UE

Ubrania nasze możemy sprzedać taniej jak gdziekolwiek indziej, ponieważ sami je robimy i przez to możemy daćmy koszt i kosztowna fabrykanta.

JUTRO! ... **JUTRO!**

Kółko Dramatyczne w Greenpoint — urządza

WSPANIAŁY BAL

połączony z Teatrem Rozmaitości przy najlepszych siłach amatorskich z pierwszorzędnym programem.

w Niedzielę, dnia 21 Listopada w DOMU NARODOWYM przy 261 Driggs Ave., Greenpoint

Początek o godzinie 7-ej wieczór. — Muzyka prof. Karłowicza.

ROZGRYWKA FANTÓW

ZABAWA TANECZNA

Na dochód Polsko-Narodowej Parafii

w Greenpoint, Brooklyn, N. Y. odbędzie się

W sobotę i niedzielę, 20-go i 21-go, W środę i czwartek, 24-go i 25-go oraz w sobotę 27-go zakończenie.

W SALI PARAFJALNEJ

pod nr. 678 Leonard Street Brooklyn, N. Y.

Początek o godzinie 7-ej wieczór.

Ogromna ilość hołde ofiarowanych pięknych i cennych fantów — puźnoscia będzie do wygrania. We wszystkie dni rozgrywka i zabawa taneczna. Przygrywać będzie muzyka polska. O liczne przybycie i poparcie prosí Szan. Publiczność KOMITET.

i zachęcał obecnych, aby podczas zabawy nie zapominali o robotnikach z Passaic’u.

Oficjalne otwarcie zakończyła znana orkiestra Zimnoch’a odegraną następnego i skłapowaną muzyką.

Spieszcie na BAZAR

Na rzecz strajkujących robotników tkackich Polaków w Passaic, N. J.

W DOMU NARODOWYM
261 Driggs Ave., w Greenpoint

Kioski z fantami. Muzyka, bufet, tańce i doborowy Program artystyczny

Początek o godzinie 6-ej wieczorem.

PIANOŁE

Na Święta już teraz czas kupować po specjalnie zniżonej cenie

WIELKI WYBÓR PIANO ROŁEK

Jedyny Polski sklep Pianoli dobrego wyrobu po przystępnej cenie

Fiust i Woźnicki Phonograph-Piano Co.

708 — 5-ta Ave., So. Brooklyn, N. Y.

Tel. Jugenot 2684.

NA GREENPOINT

NAJWIĘKSZY WYBÓR TOWARU

i najprzystępniejsze ceny znajdzieszcie

W NASZYM SKLEPIE

GRAMOFONY WSZYSTKIE MODELE OD \$15. W GÓRĘ.

APARATY RADIO

i wszelkie potrzebne części. Najlepsze maszyny znanych firm — łatwe spłaty od \$30.00 w górę.

PIANOŁE i FORTEPIANY

kilku naznych marek, sprzedajemy na bardzo łatwe spłaty, od \$105. — w górę.

Nuty, rekorder, rolki i wszelkie instrumenty muzyczne.

FERM MUSIC STORE

663 Manhattan Avenue
BROOKLYN — GREENPOINT

RADJO

APARATY RADJOWE

najlepszych wytwórni po cenach umiarkowanych

na bardzo łatwe spłaty miesięczne lub tygodniowe

ORTHOPHONIC VICTROLE

L. R. SHERMAN

640 Manhattan Avenue, Brooklyn — Greenpoint

MASKARADA I BAL

URZĄDZA

TOW. ŚPIEWU „MONIUSZKO”

W SOBOTĘ

20-GO

LISTOPADA

1926 R.

W PROSPECT HALLI

PROSPECT AVENUE, blisko 5th Ave. BROOKLYN

MUZYKA PROF. ST. PIOTROWSKIEGO

Początek o godzinie 8-ej wieczór. Wstęp \$1.00.

\$300.00 w premjach będzie rozdane za najpiękniejsze i najkomiczniejsze kostiumy dla dla dam i mężczyzn.

